

SKOGSDUVA 1990

Beståndsutvecklingen

År 1990 hölls skogsduvebeståndet på samma nivå som 1989 dvs. 21—22 par. Detta betyder att minskningen 1988—89 har upphört. (Wistbacka; 1988, 1989)

Konkurrens med övriga fågelarter

Detta år var mården ingen större predator på holkhäckande skogsduvor. Visserligen skedde över 60 % av holkhäckningsförsöken i holkar med plåtskydd men de övriga holkarna slapp turligt nog mårdbesök. Det enda tecknet på mårddpredation var rester av uppätta skogsduvungar under ett spillkråkehål, samt 2 plundrade knipbon.

Då dessutom ekorrar ej heller slipper in i plåtholkarna borde häckningen i dessa ha lyckats nära nog maximalt.

Det visade sig dock att inte mindre än 30 % av häckningsförsöken i plåtholkarna misslyckades, vilket är nästan lika dåligt som resultatet i de vanliga holkarna där 40 % av häckningsförsöken misslyckades.

Den mest entydiga förklaringen till misslyckandena i plåtholkarna var att kajen övertagit holken och skogsduvans ägg kastats ut eller hamnat bland kajans ägg.

I några fall hade äggen försvunnit eller ruvningen avbrutits. I 2 fall hade ungarna övergivits.

De fall där ruvningen avbrutits eller äggen försvunnit tyder på att någon fågel plundrat boet eller på något sätt stört häckningen

I de vanliga holkarna hade misslyckanden orsakats av att äggen plundrats och i ett fall hade någon fågel tydligen hackat ihjäl ungen.

I 3 fall hade häckningen avbrutits efter att ett ägg lagts.

I en skogsdunge hade kajorna ockuperat alla holkar och skogsduvorna hade flyttat bort. De återkom inte efter det att kajorna avslutat sin häckning.

Kajorna har också ökat kraftigt i undersökningsområdet från 4 par år 1987 till 18 par år 1990. En ökning som inte setts med blida ögon av en del lokala invånare, som valt att ta ner en del holkar och avliva ungarna eller att avbryta häckningar på annat sätt.

För skogsduvorna torde kajorna vara av marginell betydelse då stammen ändå är rätt liten och då de undviker de större skogsområdena där majoriteten av skogsduvorna häckar.

Alltfler holkar i undersökningsområdet besätts av kajor. Foto: R. Wistbacka.

Förskjutning i förekomsten

År 1987 var förekomsten av skogsduva koncentrerad till de norra centrala delarna av undersökningsområdet.

Efter det att den stora kolonin i norra delen ödelades av bl.a. mård har förekomsten varit koncentrerad till de östra och södra delarna.

Detta verkar att bli en bestående fördelning för år 1990 gjordes endast 2 misslyckade häckningsförsök i den forna kolonin, trots att 3—4 hanar hörde där i april.

Sgs alla holkar är försedda med skyddsplåtar men kanske är det mården eller någon hök som håller till i området som skrämmer duvorna. I vilket fall som helst gäller den längsta noterade förflyttningen inom undersökningsområdet (4,5 km S) en duva som ännu år 1987 häckade i den stora kolonin.

Duvornas boplatstrohet och årliga dödlighet

Av de 17 duvor som ringmärktes eller kontrollerades 1989 fångades 7 st under år 1990. Detta skulle innebära att den årliga dödligheten är 56 %. I regel återvände de vuxna duvorna till samma område som de häckat i under den inledande häckningen året innan (inom samma 1 × 1 km ruta).

Också detta år kunde avståndet mellan duvparens olika häckningar vara rätt långt; upp till 2 km. Men det fanns också en del par med kortare förflyttningar; ett par genomförde sina 3 häckningar i samma skogsbäcke inom en yta på 2 ha.

Det duvpar som flyttade 2 km genomförde sedan de följande häckningarna i 2 holkar ca. 100 m ifrån varandra.

Kan det vara brist på lämpliga holkar eller evetueellt störningar som får skogsduvorna att ge sig ut på dessa boplatsvandringar?

Rekordmånga kullar 1990

Denna häckningssäsong var ovanligt lång och varade från 26.3 till 20.9. Så noterades detta år också 2 duvpar som hade 4 kullar och 3 par som hade 3 kullar.

Beräkandet av kullantalet försvåras av att duvorna tycks variera mellan att bo i holk och naturliga håligheter. Alltnog lyckades ett av paren med 4 kullar också få 8 ungar flygga!

Immigranter

Ovan nämndes att de vuxna duvornas dödlighet 1989—90 var ca. 50 %. Då antalet par var oförländrat jämfört med 1989 hade nya duvor tydlig rekryterats till beståndet.

Ungar som kläckts inom undersökningsområdet 1989 utgjorde endast en obetydlig del av nykomlingarna. Två sådana häckfåglar kontrollerades (av 55 märkta ungar).

Den största delen av immigranterna härrörde således från andra delar av Kvarkenområdet eller Österbotten. Här kan noteras att holkhäckande skogsduvor är sgs helt okända i Österbotten. Därför härstammar de nytillkomna duvorna med största sannolikhet från spillkråkehål.

Detta torde innebära att holkprojektet skulle stå sig tämligen slätt utan ett större antal aspar och tallar med spillkråkhål i omgivningarna.

Träd som tyvärr kontinuerligt blir allt sällsyntare pga allmän okunskap om hålträdens betydelse eller en allmän avoghet mot aspen.

Litteratur:

Wistbacka R. 1988: Skogsduvan ökar i Kvarken. OA-Natur 1987—88, årg. 4—5.

Wistbacka R. 1989: Skogsduvan minskar i Kvarken. OA-Natur 1989, årg. 6.